

ZORD IDO

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649202072

Zord ido by Kemeny Zsigmond

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

KEMENY ZSIGMOND

ZORD IDO

Kemény Zsigmond

ÉLŐ KÖNYVEK
*
MAGYAR KLASSZIKUSOK

AZ ELŐSZÓT ÍRTA
GRÓF KLEBELSBERG KUNO

ÉLŐ KÖNYVEK
*
MAGYAR KLASSZIKUSOK

XXVIII. KÖTET

A BEVEZETÉSEKET ÍRTÁK

Ambrus Zoltán	Kapi Béla	Radó Antal
Baltazár Dezső	Kéký Lajos	Rákosi Jenő
Berzeviczy Albert	Közma Andor	Ravasz László
Császár Elemér	Lányi József	Sajó Sándor
Dézi Lajos	Négyesy László	Szász Károly
Galamb Sándor	Pekár Gyula	Tordai Ányos
Hevesi Sándor	Pintér Jenő	Vargha Gyula
	Voinovich Géza	

A KISFALUDY-TÁRSASÁG
MEGBIZÁSÁBÓL KIADJA
A FRANKLIN-TÁRSULAT BUDAPESTEN

BÁRÓ KEMÉNY ZSIGMOND
ZORD IDŐ

ELSŐ KÖTET

RÁKOSI JENŐ BEVEZETÉSÉVEL

A KISFALUDY-TÁRSASÁG
MEGBIZÁSÁBÓL KIADJA
A FRANKLIN-TÁRSULAT BUDAPESTBEN

PH
3125
-5
KÖR. 25

Nyomatott finom famentes pehelykönnyű
papiroson a Franklin-Társulat betűivel.

1090156

KEMÉNY ZSIGMOND.

Írta RÁKOSI JENŐ.

Mikor jó sorson, írói pályám kezdetén engemet közelébe vitt, akkor ő már vége felé járt a maga pályájának. Nagy művét, elbeszélő munkáinak koronáját, akkor már pár éve befejezte volt. A *Zord Idő* sziklatömbökből fölépített vára már állott s benne tanyázott az író zord azelleme, hogy onnan utoljára még egyszer kiszálljon hősi csatákra : a 67-iki kiegyezés harcaira. Ezt a feladatot tartogatta még számára a gondviselés. És mikor ezt elvégezte, akkor addigi élete útján megfordult és lassan elkezdett kifelé ballagni az életből és sikerült neki majdnem észrevétlenül kiosonni. Olyan betegséget küldött rá a sors, amely lassan szerelte le, egyenként szedte le róla íegyverzetét s aztán átadta testét a mulandóságnak, szellemét nekünk. Mert ő sohasem volt a sietés embere. Lassan mozgott, lassan járt, lassan beszélt, lassan gondolkozott és lassan dolgozott. Semmit sem ötletesen, hanem mindent lassan, megfontolva, biztosan. Ezért súlyos minden szava, ezért nehezek mondatai, ezért érezzük néha tehernek gondolatai tömegét ; ezért komor neki az élet, melybe mélyebben lát a vizsgáló, mint a gyönyörködő szem ; ezért komorak és tragikusak a koncepciói s ezért nehézkes és szinte barátságtalan a stílusa, olyan nehézkes, mint ő maga külső megjelenésében volt.

Ha az ember mellképét nézi, az a benyomása, hogy egy természetes atlétával áll szemben. Domború és hatalmas

meilkasa felett egy impozáns nagy fej ül, húsos arccal, kemény vonásokkal. Pedig ő alacsony, zömök ember volt, csak a feje volt nagy, lakása egy nagy, átfogó elmének, barlangja egy zord szellemnek. És melle volt természetes, palotája egy nagy, neves és jóságos szívnek, amely nyájasan nézett ki rád két ártatlanul a világba tekintő szem ablakán.

Ilyennek láttam Kemény Zsigmond bárót, amikor életemben először állottam előtte a régi falusi korecsmaudvarhoz hasonló sárga házban, a Ferenciek-terén, szemben az egyetemi könyvtárral, ahol az Emichnyomda volt s az emeleten a Pesti Napló szerkesztősége. Nem életrajzot kell itt írnom, nem is tanulmányt a nevezetes íróról, sem nem esztétikai értekezést műveiről, hanem csak emlékezést az emberről, akinek közelében élete legvégső szakában* töltöttem egypár esztendőt. Azt az embert keresem emlékezetemben, akit én szemtől-szembe láttam, akivel mint főszerkesztővel is csak keveset érintkeztünk, aki a két udvari szobában elhelyezett szerkesztőséghez csatlakozott utcai szobákban lakott, nekünk mint egy szentélyben, ahol, ha beléptünk, úgy éreztük magunkat, mintha, mielőtt benyitottunk volna a báróhoz, a sarukat is az előszobában levetettük volna. Ő volt nekünk levitáknak a főpap a szentélyben. Ő maga is csak ritkán jött ki közibénk a szerkesztőségbe, ahol nem sokan ültünk Királyi Pál felelős szerkesztő vezérlete alatt. Őn Salamon Ferenc örökében (aki a hivatalos lap szerkesztését vette volt át), azután Greguss Ágost, az esztétikus, és Deák Parkas, a történelíró, továbbá Lázár Kálmán báró, aki egy a madarakról plagizált könyv révén akadémikus lett, Utóbb Körösi József, akit elvíttek a Fővárosi Statisztikai Hivatal élére, Loew Tóbiás, ki elég fiatalon halt meg mint királyi ügyész, Asbóth János, később képviselő és akadémikus.

A bárót lakosztálya előszobájában őrizte híj és zsarnokfi maza, Komlósi László, méltó utóda a mitológiai